

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
Залізнопортівського ЗЗСО
I-III ступенів
Новофедорівської сільської ради
Херсонської області
(протокол №14 від 12.06.2018)

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом по школі
від 12.06.2018 № 103

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Залізнопортівського закладу загальної середньої освіти
Новофедорівської сільської ради
Голопристанського району Херсонської області

Основна загальна освіта

2018 рік

Освітня програма Залізничнопортівського закладу загальної середньої освіти II ступеня

Загальні положення освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня

Освітня програма Залізничнопортівського закладу загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та на основі освітньої програми базової середньої освіти

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Залізничнопортівським закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які на тепер подані в рамках навчальних планів;

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:

- для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,
- для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,
- для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
- для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах Залізничнопортівського закладу загальної середньої освіти II ступеня (далі – навчальний план).

Навчальні плани для 5-7 класів укладено на основі таблиці 1 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня «Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням української мови», затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року № 405 та наказом управління освіти, науки та молоді Херсонської ОДА від 09.08.2017 року № 199.

Навчальні плани для 8-9 класів укладено на основі таблиці 12 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня «Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням української мови», затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року № 405 та наказом управління освіти, науки та молоді Херсонської ОДА від 09.08.2017 року № 199.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

(таблиця 1)

Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається Залізнопортівським закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу освіти.

Варіативна складова **(таблиця 3)** навчальних планів використовується на: підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години; запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування (етика, історія релігій та культур, риторика, логіка, рідний край, хореографія, креслення, основи споживчих знань, світ професій тощо); індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» Залізнопортівський заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, фітнес тощо.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). Так, у закладах загальної середньої освіти за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при меншій наповнюваності від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній та ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих

заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма Залізнопортівського закладу базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма Залізнопортівського закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднена на веб-сайті закладу освіти .

На основі освітньої програми закладу освіти, заклад складає та затверджує навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Т.в.о. директора школи

Т.Л.Маляренко

**Залізнопортівська ЗОШ І-ІІІ ст..
Навчальний план
Основна школа**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		5	6	7
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1
	Всесвітня історія	-	1	1
	Основи правознавства	-	-	-
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
	Мистецтво	-	-	-
Математика	Математика	4	4	-
	Алгебра	-	-	2
	Геометрія	-	-	2
Природо-знавство	Природознавство	2	-	-
	Біологія	-	2	2
	Географія	-	2	2
	Фізика	-	-	2
	Хімія	-	-	1,5
Технології	Трудове навчання	2	2	1
	Інформатика	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3
Разом		23,5+3	26,5+3	28+3
Варіативний складник				
Математика				
(математичний калейдоскоп)		1		
(Розв'язуємо прикладні задачі)			1	
(Вибрані питання з алгебри)				1
Англ. мова				
(Літературна мозаїка. Світова дитяча література)		1		
(Навчання ситуативного спілкування)				1
Історія рідного краю Херсонщини		1		--
Укр. мова				
(Лексика сучасної української мови)				0,5
(Культура мовлення. Стилистичні особливості морфології)			0,5	

Біологія (охорона довкілля)		1	
Українознавство	0,5	1	
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	3,5	3,5	2,5
Гранично допустиме навчальне навантаження	28	31	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)	27+3	30+3	30,5+3

Таблиця № 2
Наказ Міністерства освіти і науки України
від 20.04.2018 № 405
додаток №12
Навчальний план основної школи
з українською мовою навчання і вивченням
мови корінного народу та національних меншин

**Залізнопортівська ЗОШ І-ІІІ ст..
Навчальний план
Основна школа**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		8	9
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	2	2
	Мова корінного народу, національної меншини	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство - знавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	1,5
	Фізика	2	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура**	3	3
Разом		29,5+3	31+3
Математика (Графічні образи алгебраїчних рівнянь і нерівностей)			1
Біологія (Світ кімнатних рослин)		1	
Англ. мова (Пізнаємо Україну)			1
Укр. мова (Українська фразеологія)		1	--
Вибір професії		0,5	--
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього		32+3	33+3

Таблиця 3
до освітньої програми
середньої освіти I ступеня
Залізнопортівського
закладу середньої освіти

Реалізація варіативної складової навчальних планів

Клас	Варіативний складник	Програма	Автор	Кількість годин
5	Курс за вибором	Історія рідного краю. Херсонщина.	Т.А.Асламова	1
5	Курс за вибором	Українознавство. 5-11 кл	П.П.Кононенко Л.Г. Касян О.В.Семенюченко	0,5
5	Факультатив	Літературна мозаїка. Світова дитяча література.	А. Несвіт	1
5	Факультативний курс	Математичний калейдоскоп	Гартфіль О.Р.	1
6	Курс за вибором	Українознавство	П.П.Кононенко	1
6	Курс за вибором	Культура мовлення. Стилістичні особливості морфології	Т.Д.Гнаткович О.В. Ківеждій	0,5
6	Факультативний курс	Розв'язуємо прикладні задачі	А.В. Шевченко	1
6	Курс за вибором	<u>Уроки з охорони довкілля</u>	Пустовіт Н.А.	1
7	Факультативний курс	Лексика сучасної української літературної мови	О.Глазова Ю.Кузнецов	0,5
7	Факультатив	Навчання ситуативного спілкування	Н.Беленя А. Несвіт	1
7	Факультативний курс	Вибрані питання з алгебри	Гартфіль О.Р.	1
8	Факультативний курс	Українська фразеологія	О.Глазова Ю.Кузнецов	1
8	Курс за вибором	Вибір професії		0,5
8	Факультатив	Світ кімнатних рослин	Вигівська Г.П. Матущенко Т.А.	1
9	Факультатив	Пізнаємо Україну	А.Несвіт	1
9	Курс за вибором	Графічні образи алгебраїчних рівнянь і нерівностей	Єргіна О.В.	1

Таблиця 4
до освітньої програми
середньої освіти I ступеня
Залізнопортівського
закладу середньої освіти

Кадрове забезпечення освітньої діяльності

№	П.І.Б. вчителя	Спеціальність за якою працює	Кваліфікаційна категорія	Стаж роботи	Клас викладання	Предмет
1	Мельничук Інга Олександрівна	Вчитель англ. мови	Вища категорія	21	7,8,9 8-9	Англ. мова Рос. мова
2	Маляренко Тамара Леонідівна	Вчитель фізики, математики	Вища категорія	32	7,8,9	Фізика Математика
3	Овсяннікова Галина Асхатівна	Вчитель образотворчого мистецтва, художньої культури	I категорія	22	5,6,7,8,9	Образотворче мистецтво Трудове навчання
4	Пелех Ольга Романівна	Вчитель укр. мови та літератури	Вища категорія	24	5,6,7,8	Укр. мова та література
5	Качан Тетяна Михайлівна	Вчитель біології, хімії	Вища категорія	35	6,7,8,9	Біологія Хімія
6	Смірнов Олександр Дмитрович	Вчитель трудоого навчання	Спеціаліст	9	5,6,7,8 5-9	Трудове навчання Інформатика
7	Кучерявенко Олена Михайлівна	Вчитель математики	I категорія	18,11	5,6,7,8	Математика
8	Середа Олександр Олександрович	Вчитель фізичної культури	II категорія	7	5-9	Фіз. культура
9	Куц Ольга Вадимівна	Вчитель історії	II категорія	8,1	5-6	Історія
10	Матис Інна Гаврилівна	Вчитель історії та правознавства Зарубіжної літератури	I категорія	17,07	7-9	Історія Правознавство Зарубіжна література
11	Середа Наталя Миколаївна	Вчитель географії	II категорія	6	5-9 5,6 5	Географія Основи здоров'я Зар. літ
12	Онопрійчук Алла Володимирівна	Вчитель англ. мови	Спеціаліст	10	5,6	Англ. мова
13	Молдованенко Юрій Петрович	Вчитель української мови та літератури	Вища категорія	26,7	9	Укр. мова та література

Таблиця 5
*до освітньої програми
середньої освіти I ступеня
Залізнопортівського
закладу середньої освіти*

**Перелік навчальних програм
для учнів Залізнопортівського ЗЗСО середньої освіти II ступеня
(затвержені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)**

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова
2.	Українська література
3.	Біологія
4.	Всесвітня історія
5.	Географія
6.	Зарубіжна література
7.	Інформатика
8.	Історія України
9.	Математика
10.	Мистецтво
11.	Основи здоров'я
12.	Природознавство
13.	Трудове навчання
14.	Фізика
15.	Фізична культура
16.	Хімія
17.	Іноземні мови